

En record i homenatge a l'expresident de l'Acadèmia Joan Bassegoda i Nonell

Leopoldo Gil Nebot

Secretari general. secretaria@racba.org

Vaig conèixer al Joan de jovenet, quan s'estava preparant els exàmens de dibuix per ingressar a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona. Ho feia a l'estudi del pintor Víctor Moya, amic de la família, i on el meu oncle Francesc de Paula Nebot –el tio Paco– rebia “classes” de pintura a l'oli, perquè el meu oncle, extraordinari aquarel·lista, no havia utilitzat mai aquesta tècnica.

Poc temps després vam conviure a l'escola com a estudiants. Quan jo acabava ell ingressava. Més tard, quan jo era professor de projectes el vaig tenir com a alumne. Era complidor, atent i també molt alegre i divertit. Entre els companys es distingia pels seus acudits.

Un cop va acabar la carrera, el professor d'història, Sostres Maluquer, el va ingressar com a professor auxiliar de la seva càtedra. En aquest lloc ja va exercir de professor de les assignatures en desaparèixer el professor Sostres. Va ser aleshores que va començar a rebre l'oposició dels alumnes per considerar-lo ideològicament en oposició a les noves idees contestatàries dels anys seixanta.

A mitjans dels anys seixanta es presentà a les oposicions per cobrir la càtedra vacant. El grup contestatari d'alumnes va enviar al tribunal constituent a Madrid una carta difamadora per evitar que guanyés les oposicions. Malgrat aquesta gestió innoble el senyor Bassegoda les va guanyar brillantment.

Un cop incorporat a la càtedra de l'escola, els atacs personals van repetir-se i augmentar. Aquests atacs mai van fer referència a la pròpia docència, sinó solament a la seva “etiquetació” política.

Puc afirmar rotundament que era un professor excel·lent. Complidor estricte al llarg de tot el curs, puntual, documentat, fàcil transmissor del contingut de l'assignatura i, sobre tot, va demostrar una paciència a prova de martiri. Allò que més irritava els contestataris era que Bassegoda, malgrat que els estudiants feien vaga, donava la classe, prescindint de l'assistència. No va faltar mai a classe.

Com la càtedra d'història tenia inclosa la “Càtedra Gaudí”, un cop jubilat, va seguir impartint docència com a director, en el lloc on estava instal·lada, és a dir, les antigues cotxeres de la finca Güell a Pedralbes.

La seva permanència en aquest gaudinià lloc, des de director fins a conservador, va ser un punt de referència de tots els visitats interessats per la vida i l'obra de Gaudí, en un lloc d'estudi i treball impactant. Va instal·lar la seva biblioteca i arxiu, amb una importantíssima font d'informació gaudinista. Eren famoses les seves dissertacions. Començaven a l'exterior davant la reixa del dragó a l'entrada. Seguien a l'interior i acabaven al picadero. Sempre amb un somriure als llavis i acompanyades d'anècdotes i bromes, les seves dissertacions encantaven i intruïen l'auditori. Dins la càtedra es van impartir cursos de màster i es va nomenar un Doctor Honoris Causa.

Quan jo era director a l'escola de Pamplona, tot alumne o professional que anava a Barcelona per veure arquitectura sempre em demanava recomanació, tant per al Jordi Bonet com per al Joan Bassegoda, per visitar la Sagrada Família i la Catedral Gaudí. Eren dos llocs famosos, tant per la seva categoria com per la personalitat dels arquitectes responsables.

Finalment vaig tornar-me a trobar al Joan aquí a la Reial Acadèmia com a president. Ell va ser un dels acadèmics que em va proposar per ingressar. Ho vaig fer el 1992. L'any 1995 vaig ser nomenat secretari. En Joan en va ser president vuit anys, entre 1990 i 1998. Jo vaig coincidir amb ell sis anys i vaig poder apreciar la seva extraordinària dedicació a la presidència. Vaig acompanyar-lo com a secretari general a entrevistes amb l'Hble. Sr. Pujol, president de la Generalitat de Catalunya, i amb el senyor Ferran Mascarell, aleshores regidor de cultura de l'Ajuntament de Barcelona. També vam rebre tots dos a la nostra seu al senyor Aznar i acompanyants en una visita preelectoral a les institucions catalanes. D'aquesta visita –a la qual no va assistir cap dels acadèmics de número, per raons polítiques– se'n va obtenir un ajut, al llarg de tres anys, de trenta-set milions de les antigues pessetes. Abans d'aquest important ajut, en uns moments de crisi econòmica aguda a l'Acadèmia, el mateix Joan va avançar diners de la seva butxaca per pagar el personal.

Finalment, vull comentar un fet dolorós, del qual vaig ser testimoni personal íntim, que va ser amb motiu de les eleccions per a la presidència en acabar el termini reglamentari del senyor Bassegoda. Podia haver estat un relleu normal o una renovació de la mateixa persona, però no va ser així. Un acadèmic, amb tot el dret, va iniciar una recollida de signatures per votar un altre candidat –en aquest cas es tractava d'una persona digníssima i respectable, com era el senyor Bonet–, argumentant que s'havia d'apartar el senyor Bassegoda de la presidència per la seva manifesta ideologia política, contrària a la que aquest acadèmic professava. Jo vaig intervenir convencent al senyor Bonet per a que acceptés la proposta a la presidència i, al mateix temps, tractant de convèncer al senyor Bassegoda que no es presentés. Es va presentar i va perdre, restant indignat en veure que volien treure'l de la presidència. Tant li va doldre que demanà passar a la categoria de supernumerari per no haver de seure amb qui l'havia tret.

Tot això ho manifesto lamentant que un criteri d'ideologia política fes palès l'oblit de la tasca que havia desenvolupat el senyor Bassegoda i, per tant, ara dic amb coneixement de causa que l'amic Joan Bassegoda i Nonell va ser un magnífic president de la Reial Acadèmia. El nou president, el senyor Bonet, reconeixent-ho, poc temps després va proposar la concessió de la Medalla d'Or de la institució, honorant amb això la seva tasca.

Moltes gràcies.

28 de novembre de 2012